

วิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ
สำนักอบรมและศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ปีการศึกษา ๒๕๖๕

นายอริคม อินทุภูติ
รองประธานศาลฎีกา

ชุดที่ ๑
1

เค้าโครงการการศึกษา

ภาค ๓ : คติพิเศษในรัฐธรรมนูญ

๑. เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ
๒. คติที่มีข้อโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
๓. คติที่เกี่ยวกับพระราชกำหนด
๔. คติที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๕. คติฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
๖. คติเลือกตั้ง

2

บทที่ ๑ :

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสมาชิกรัฐสภา
(Parliamentary Privilege and Immunity)

ส่วนที่ ๑ เอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา
(Parliamentary Privilege)

ส่วนที่ ๒ ความคุ้มกันของสมาชิกรัฐสภา
(Parliamentary Immunity)

3

ส่วนที่ ๑

เอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา
(Parliamentary Privilege)

4

ความหมาย

เอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา หมายถึงสิทธิของสมาชิกรัฐสภา

- ที่จะแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ออกเสียงลงคะแนน หรือดำเนินการอื่นใดในรัฐสภา
- โดยบุคคลใดจะนำไปฟ้องร้องว่ากล่าวในทางใดมิได้

เจตนารมณ์

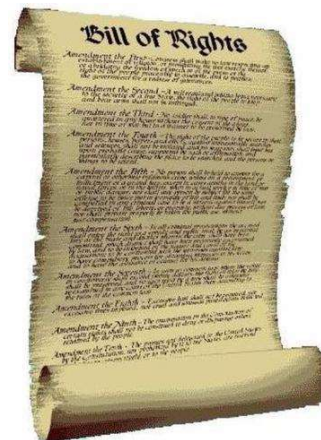
- เพื่อให้สมาชิกสภารัฐสภาสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน
 - ในการออกกฎหมายหรือ
 - ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร
- เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนได้อย่างเต็มที่
- โดยไม่ต้องหวั่นเกรงว่าจะถูกฟ้องเป็นคดีอาญาหรือคดีแพ่งในภายหลัง เพราะเหตุจากการปฏิบัติหน้าที่

5

ความเป็นมา

Bill of Rights, 1689 Article 9

“เสรีภาพในการพูดและการอภิปรายหรือการดำเนินการในรัฐสภานำมาฟ้องร้องหรือไต่สวนในศาลหรือสถานที่อื่นใดนอกรัฐสภาไม่ได้”



6

รัฐธรรมนูญฝรั่งเศส : มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

สมาชิกรัฐสภาไม่อาจถูกฟ้องร้อง สอบสวน จับกุม คุมขัง หรือ ถูกพิจารณาคดี อันเนื่องมาจากการแสดงความคิดเห็นหรือการออกเสียงลงคะแนนในขณะปฏิบัติหน้าที่ของตน

รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา : หมวด ๑ มาตรา ๖

การอภิปราย ตลอดจนการแถลงโต้ตอบของสมาชิกรัฐสภา ในระหว่างการประชุม จะได้รับความคุ้มครองไม่ให้ถูกฟ้องร้อง

7

พ.ร.บ.ธรรมนูญการปกครองสยามฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๔

“สมาชิกไม่ต้องรับผิดชอบในถ้อยคำใดๆที่ได้กล่าวหรือแสดงเป็นความเห็นหรือในการออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุม ผู้หนึ่งผู้ใดจะกล่าวฟ้องร้องเพราะเหตุนั้นหาได้ไม่”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๗

“ในที่ประชุมแห่งสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดๆ ในทางแสดงข้อความหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ท่านว่าเป็นเอกสิทธิ์อันเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้

เอกสิทธิ์นี้คุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภา และคุ้มครองไปถึงบุคคลที่สภาเชิญมาแสดงข้อความหรือออกความเห็นในที่ประชุมด้วย”

8

รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๐ : มาตรา ๑๒๔

“ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน **ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด** ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดๆมิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่ง **ไม่คุ้มครอง** สมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุม **ที่มีการถ่ายทอด** ทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้น มีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่ง **ต่อบุคคลอื่น** ซึ่งมีใช้รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสถานนั้น ”

9

ลักษณะของเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๐

๑. เอกสิทธิ์กรณี **ไม่มีการถ่ายทอด** ทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หรือทางอื่นใด ตาม มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง

๒. เอกสิทธิ์กรณี **มีการถ่ายทอด** ทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หรือทางอื่นใด ตาม มาตรา มาตรา ๑๒๔ วรรคสอง

10

ข้อสังเกต : คำว่า “ถ่ายทอด”

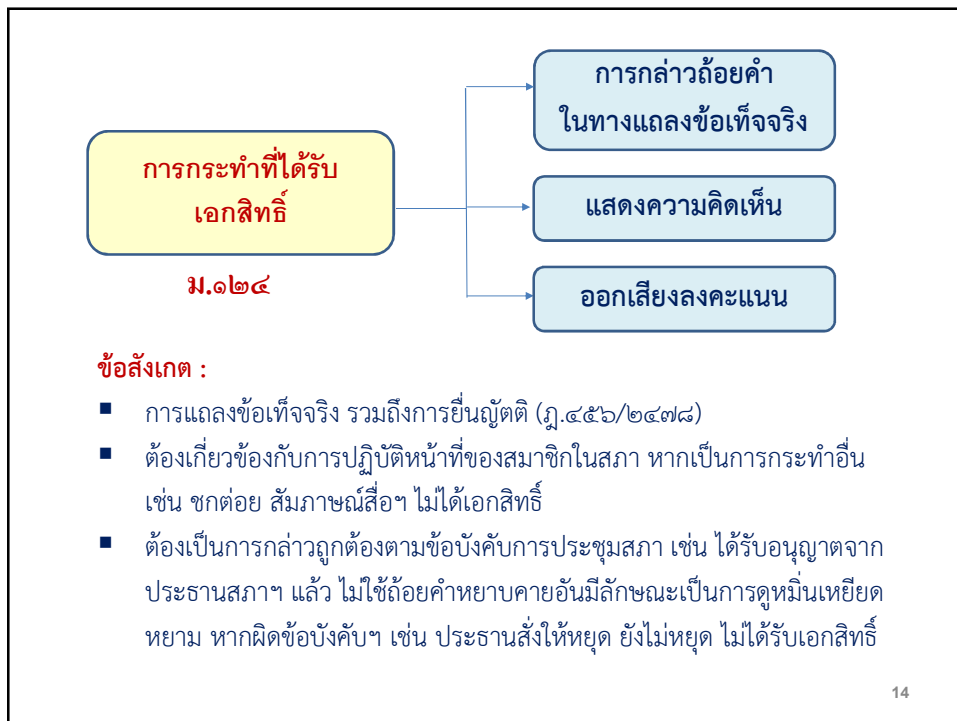
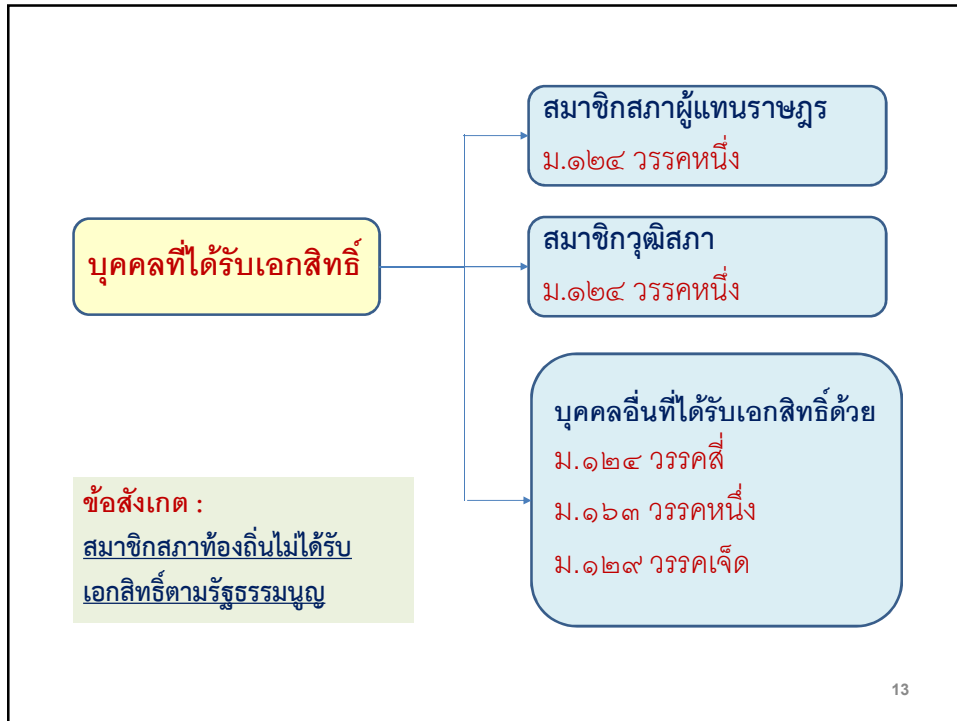
- การประชุมที่**ไม่มี**การถ่ายทอดฯปัจจุบันมีเพียง**การประชุมลับ** เพราะตามข้อบังคับการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับการประชุมสมาชิกวุฒิสภา และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ฉบับปัจจุบัน ประธานแห่งสภานั้นต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง
- คำว่าถ่ายทอด “ทางอื่นใด” มีดังเช่น การถ่ายทอดทาง Facebook Live, Youtube หรือ Application ต่างๆ ของสภาฯ

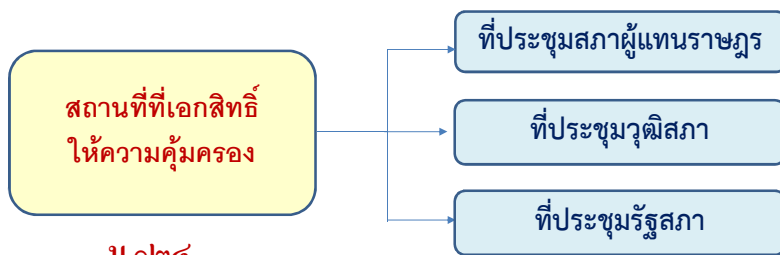
11

ข้อสังเกต : คำว่า “ถ่ายทอด”

- การถ่ายทอดฯ ไม่จำเป็นต้องเป็นการถ่ายทอดสดเสมอไป การบันทึกเทปมาออกอากาศภายหลังก็ถือว่าการถ่ายทอด เพราะความสำคัญอยู่ที่ว่าการเผยแพร่ออกไปให้คนนอกสภารับรู้หรือไม่
- ในกรณีที่เป็นการประชุมลับ หากมีคนแอบถ่ายทอดไปนอกสภาผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือมีคนแอบบันทึกภาพและเสียงไว้แล้วนำไปเปิดนอกสภาในภายหลัง ไม่ถือว่าเป็นกรณีมีการถ่ายทอดตามมาตรา๑๒๔วรรคหนึ่ง เพราะคนที่กล่าวไม่ได้มีเจตนาที่จะให้คนนอกสภารับรู้ด้วย

12





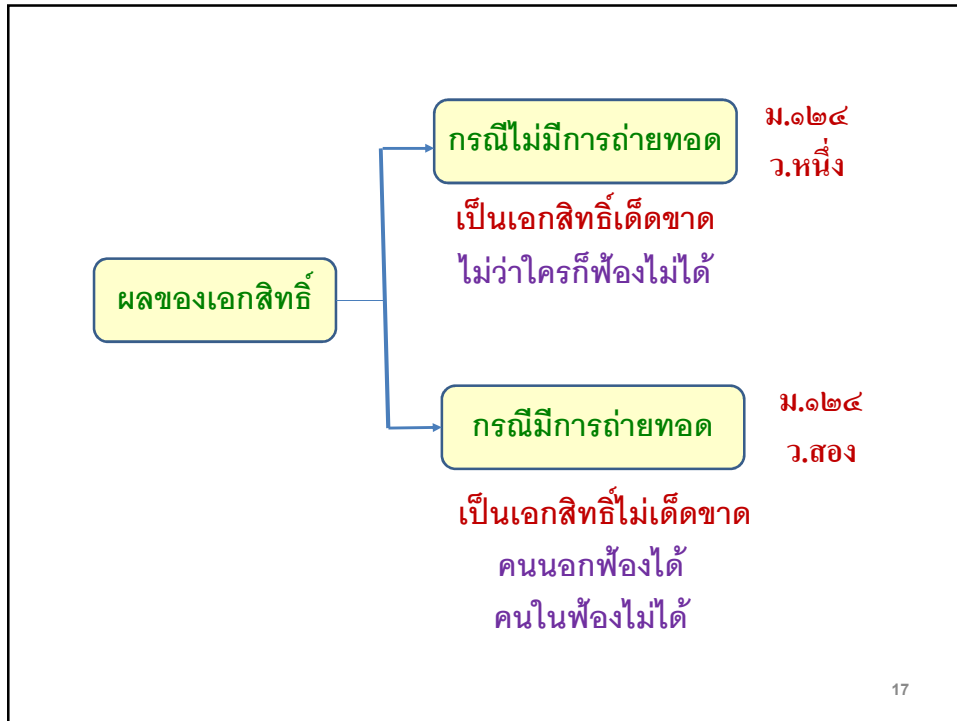
ม.๑๒๔

ข้อสังเกต

- การกล่าวถ้อยคำหรือแสดงความคิดเห็นฯ ที่ได้รับเอกสิทธิ์จะต้องกระทำ
 - ในห้องประชุมสภา และ
 - ในเวลาที่มีการประชุมสภา
- หากไม่ใช่ที่ประชุม แม้อยู่ในบริเวณสภาฯ เช่น ห้องแถลงข่าว ห้องโถง ห้องอาหาร ลานจอดรถยนต์ ไม่ได้รับเอกสิทธิ์

ข้อสังเกต

- การกล่าวถ้อยคำหรือแสดงความคิดเห็นในเวลาที่ไม่มีการประชุม แม้อยู่ในห้องประชุม ไม่ได้รับเอกสิทธิ์
- ต้องเป็นการกล่าวในที่ประชุมฟัง หากเป็นการพูดระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง ไม่ได้รับเอกสิทธิ์



ผลของเอกสิทธิ์กรณีไม่มีการถ่ายทอดฯ

มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง :

“ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภาหรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดๆมิได้”

18

ผลของเอกสิทธิ์
กรณีไม่มีการถ่ายทอดฯ
(ม.๑๒๔ วรรคหนึ่ง)

- ใครจะฟ้องเป็นคดีอาญา เช่น ตาม ป.อาญา ม.๑๓๖, ๓๒๖, ๓๒๗, ๓๒๙ ไม่ได้ หรือฟ้องเป็นคดีแพ่ง เช่น ตาม ป.พ.พ. ม.๕๒๐, ๕๒๑, ๕๒๓ ก็ไม่ได้ หรือจะเอาผิดทางวินัยก็ไม่ได้
- จะฟ้องไม่ได้ตลอดไป แม้สิ้นสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนฯหรือสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ก็ฟ้องไม่ได้
- จำกัดเฉพาะการกล่าวถ้อยคำ แฉลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น และออกเสียงลงคะแนน เท่านั้น
- แม้ถ้อยคำที่กล่าวไม่เป็นความจริง ก็ฟ้องไม่ได้ ฎ.๑๙๒๗/๒๕๒๘

19

ตัวอย่างเช่น ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาญัตติเกี่ยวกับความไม่ชอบมาพากลในการประมูลงานก่อสร้างของกระทรวงแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการประชุมลับ ไม่มีการถ่ายทอดทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (เป็นการประชุมลับ) **นายแดง** ส.ส.พรรคฝ่ายค้าน กล่าวในที่ประชุม โดยได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วว่า ตนมีหลักฐานแน่ชัดว่า **นายดำ** รัฐมนตรี รับเงินจากบริษัทที่ชนะการประมูลงานก่อสร้างในกระทรวงแห่งนั้น โดย**นายดำ**ให้**นางเขียว**ภริยานายดำ เดินทางไปรับเงินด้วยตนเอง ที่ฮ่องกง ต่อมา**นายดำ** รัฐมนตรี และ**นางเขียว** ภริยารัฐมนตรี เป็นโจทก์ฟ้อง **นายแดง** ส.ส.ผู้กล่าวถ้อยคำในสภา เป็นคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาท และฟ้อง**นายแดง**เป็นคดีแพ่ง เรียกค่าเสียหายเพราะเหตุทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงของตน

20

กรณีนี้จะเห็นได้ว่า การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมลับ ไม่มีการถ่ายทอดทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เมื่อนายแดงกล่าวถ้อยคำในทางแถลงข้อเท็จจริงดังกล่าวโดยได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร และเป็นเรื่องในวาระที่กำลังประชุมกัน จึงเป็นการกล่าวโดยถูกต้องตามข้อบังคับ นายแดงย่อมได้รับเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ทั้งนายดำและนางเขียวจะฟ้องนายแดงเป็นคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทไม่ได้ หรือจะฟ้องนายแดงเป็นคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายเพราะเหตุทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงของตนก็ได้ และแม้ต่อมานายแดงสิ้นสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายดำและนางเขียวก็ฟ้องไม่ได้

21

ฎ.๑๙๒๗/๒๕๒๘ เป็นกรณีสมาชิกสภาผู้แทนจังหวัดเชียงราย จำเลยที่ ๑ กล่าวอภิปรายในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาในการพิจารณาร่างพ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๒๕ มีข้อความพาดพิงมาถึงโรงงานสังกะสีไทย โจทก์ในคดีนี้ว่า หลีกเสียงภาษีจำนวน ๓,๓๐๐ ล้านบาทเศษ

โจทก์นำเรื่องดังกล่าวมาฟ้องจำเลยที่ ๑ เป็นคดีแพ่ง ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เพราะเหตุคำอภิปรายของจำเลยที่ ๑ เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ ทั้งยังเป็นที่ยังเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของโจทก์

จำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้คดีว่า จำเลยที่ ๑ อภิปรายตามข้อมูลที่ได้มา และจำเลยที่ ๑ ได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

22

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑ กล่าวถ้อยคำเช่นนั้น เนื่องจากมีคำสั่งของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ ห้ามเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจสอบภาษีร้านค้า (น่าจะเป็น เพราะมีการไปเรียกเงินจากร้านค้าโดยมิชอบ) แต่จำเลยที่ ๑ เห็นว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ ตำรวจไม่เข้าไปตรวจสอบภาษีร้านค้าก็เป็นผลให้มีการเลี่ยงภาษีอากรกันเป็นจำนวนมาก จำเลยที่ ๑ กล่าวพาดพิงถึงโจทก์เพื่อให้รัฐบาลแก้ไขคำสั่งของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ดังนี้ **แม้ข้อความที่จำเลยที่ ๑ อภิปรายจะปรากฏตามทางพิจารณาว่าไม่เป็นความจริง** เพราะโจทก์เสียภาษีถูกต้องตลอดมา และคำอภิปรายของจำเลยที่ ๑ กระทบกระเทือน และเป็นผลร้ายแก่โจทก์ก็ตาม แต่จำเลยที่ ๑ ย่อมได้รับเอกสิทธิ์ ผู้ใดจะนำไปฟ้องร้อง ว่ากล่าวในทางใดไม่ได้ และเอกสิทธิ์นี้เป็นเอกสิทธิ์เด็ดขาดที่ได้รับความคุ้มครองโดย บทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิก รัฐสภาในระบบประชาธิปไตยได้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ อย่างอิสระเสรีโดยไม่ต้องคอยพะวงหวั่นเกรงว่าจะไปกระทบกระเทือนหรือเป็นผลร้าย แก่ผู้ใด เหตุนี้โจทก์จะนำคดีมาฟ้องร้องว่าจำเลยที่ ๑ ทำละเมิดแก่โจทก์หาได้ไม่

23

ข้อสังเกต

รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ มาตรา ๑๑๔ บัญญัติว่า

“ในที่ประชุมวุฒิสภาที่ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ดี ที่ประชุมร่วมกันของ รัฐสภาที่ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาดผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้อง ร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตาม ข้อบังคับของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณีและคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่ง ประชานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ด้วย”

คดีตามคำพิพากษาศาลฎีกานี้ แม้คำอภิปรายของจำเลยที่ ๑ ที่ว่า บริษัท โจทก์เสียภาษีไม่เป็นความจริง แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องรับผิด เพราะเอกสิทธิ์ตาม รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะที่เกิดเหตุ เป็น **เอกสิทธิ์เด็ดขาด**

24

ผลของเอกสิทธิ์กรณีมีการถ่ายทอดฯ

ม.๑๒๔ วรรคสอง :

“เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้น มีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น”

25

ผลของเอกสิทธิ์กรณีมีการถ่ายทอดฯ

- เอกสิทธิ์ไม่คุ้มครองในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์
- หากถ้อยคำที่กล่าวไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และ
- มีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นที่มีใช้รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ม.๑๒๔ วรรคสอง

บุคคลภายนอกที่ถูกพาดพิง

ป้องกัน

เอกสิทธิ์ไม่คุ้มครอง

รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาที่ถูกพาดพิง

ป้องกันไม่ได้

เอกสิทธิ์ยังคุ้มครอง



เหตุผล : เพราะมีโอกาสชี้แจงในสภาอยู่แล้ว

ตัวอย่างเช่น ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาญัตติเกี่ยวกับความไม่ชอบมาพากลในการประมุขงานก่อสร้างของกระทรวงแห่งหนึ่ง ซึ่งมีการถ่ายทอดทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ไม่ใช่การประชุมลับ) **นายแดง** ส.ส.พรรคฝ่ายค้าน กล่าวในที่ประชุมโดยได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วว่า ตนมีหลักฐานแน่ชัดว่า **นายดำ** รัฐมนตรี รับเงินจากบริษัทที่ชนะการประมุขงานก่อสร้างในกระทรวงแห่งนั้น โดย**นายดำ**ให้**นางเขียว**ภริยานายดำ เดินทางไปรับเงินด้วยตนเองที่ฮ่องกง ต่อมา**นายดำ** รัฐมนตรี และ**นางเขียว** ภริยารัฐมนตรี เป็นโจทก์ฟ้อง**นายแดง** ส.ส.ผู้กล่าวถ้อยคำในสภา เป็นคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาท และฟ้อง**นายแดง**เป็นคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายเพราะเหตุทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงของตน

27

กรณีเช่นนี้ **นางเขียว** ภริยารัฐมนตรี ย่อมฟ้อง**นายแดง**เป็นคดีอาญา และคดีแพ่ง**ได้** เนื่องจาก**นางเขียว**เป็นบุคคลภายนอก มิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น เพราะเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง ไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดฯ หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้น มีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ส่วน**นายดำ** รัฐมนตรี ฟ้อง**นายแดง**เป็นคดีอาญาหรือคดีแพ่ง**ไม่ได้** เพราะ**นายดำ**เป็นรัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมในสภาผู้แทนราษฎร ในวันนั้น **นายแดง**ยังคงได้รับเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๒๔ วรรคสอง

28

ปัญหา

- หากรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาที่ถูกพาดพิงไม่ได้อยู่ในที่ประชุม จะฟ้องสมาชิกสภาที่กล่าวพาดพิงตน ได้หรือไม่

ความเห็นที่ ๑ เห็นว่า มาตรา ๑๒๔ วรรคสอง ไม่ได้บัญญัติว่ารัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาที่ถูกพาดพิงต้องอยู่ในที่ประชุมด้วยหรือไม่ ดังนั้น ไม่ว่ารัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาที่ถูกพาดพิงจะอยู่ในที่ประชุมหรือไม่ได้อยู่ในที่ประชุม คนพูดย่อมยังคงได้รับเอกสิทธิ์ รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาที่ถูกพาดพิงฟ้องไม่ได้

ความเห็นที่ ๒ เห็นว่า การที่มาตรา ๑๒๔ วรรคสอง ยังคงให้ผู้พูดได้รับเอกสิทธิ์ในกรณีที่พาดพิงรัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสถานนั้น เป็นเพราะสามารถให้สิทธิพาดพิงแก่ข้อกล่าวหาของคนพูดได้ทันทีในขณะนั้น ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือสมาชิกที่ถูกพาดพิงไม่อยู่ในที่ประชุม ย่อมไม่อาจใช้สิทธิพาดพิงแก่ข้อกล่าวหาได้ทันทีในขณะนั้น จึงน่าจะยังฟ้องได้

ยังไม่มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกา

29

สิทธิของบุคคลภายนอกกรณีมีการถ่ายทอดฯ นอกจากการนำคดีขึ้นสู่ศาล

- บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหาย มีสิทธิร้องขอให้ประธานแห่งสถานนั้น จัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมสถานนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๔ วรรคสาม
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๓๙ ให้ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอภายในสามเดือน นับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น เพื่อให้มีการโฆษณาคำชี้แจง และข้อ ๔๑ หากประธานสภาเห็นว่า บุคคลดังกล่าวได้รับความเสียหายจริง ให้จัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวันไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่นตามที่ประธานสภาเห็นสมควร

30

บุคคลอื่นที่ได้รับเอกสิทธิ์ด้วย

๑. ผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา (มาตรา ๑๒๔ วรรคสี่)
๒. บุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เช่น กรรมการธิการ หรือบุคคลที่สภาฯเชิญมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น (มาตรา ๑๒๔ วรรคสี่)
๓. ผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาฯ ไม่ว่าจะทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด ซึ่งได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้น (มาตรา ๑๒๔ วรรคสี่)

31

ข้อสังเกต : มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง

- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนฯ วุฒิสภา และรัฐสภา ฉบับปัจจุบัน กำหนดให้ **เลขาธิการสภาฯ** เป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม
- **สื่อมวลชน** ที่รายงานข่าวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา **ไม่ได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ** เพราะมิใช่บุคคลตามมาตรา ๑๒๔ วรรคสี่ แต่อาจไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมเรื่องการทำเนิการอันเปิดเผยในการประชุมโดยสุจริต **ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ (๔)**

32

๔. รัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาฯ ตามมาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง ตอนท้ายที่บัญญัติว่า

“...ให้นำความในมาตรา ๑๒๔ มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาฯ โดยอนุโลม”

เหตุผลเพื่อให้รัฐมนตรีสามารถแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในสภาฯ ได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องห่วงเกรงว่าจะถูกฟ้อง

33

ตัวอย่างเช่น เมื่อรัฐมนตรีที่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ถูกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายกล่าวหาว่า รับเงินจากบริษัทที่ชนะการประมูลงานก่อสร้าง รัฐมนตรีจึงขอใช้สิทธิพาดพิงลุกขึ้นชี้แจงว่า ตนไม่ได้รับเงินใคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กล่าวหาตนต่างหากที่รับเงินจากบริษัทที่แพ้การประมูลมากล่าวหาว่าตนทุจริตเพื่อจะได้มีการประมูลใหม่

กรณีเช่นนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกพาดพิงจะฟ้องร้องรัฐมนตรีไม่ได้เช่นกัน

34

๕. กรรมการของทั้งสองสภาได้รับเอกสิทธิ์ หากกล่าวถ้อยคำพาดพิงผู้อื่น
ในทางเสียหายในขณะที่มีการประชุม ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคเจ็ด
ที่บัญญัติว่า

“...เอกสิทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ ให้คุ้มครองถึงผู้กระทำ
หน้าที่ (กรรมการ) และผู้ปฏิบัติตามคำเรียก (ของกรรมการ) ตามมาตรานี้
ด้วย”

ผลคือในกรณีที่เป็นการประชุมของคณะกรรมการในห้องประชุมของ
คณะกรรมการ หากมีกรรมการผู้ใดหรือผู้ที่กรรมการเรียกมา
กล่าวถ้อยคำพาดพิงบุคคลอื่นในทางเสียหาย กรรมการหรือผู้ที่กรรมการ
เรียกมานั้นได้รับเอกสิทธิ์ด้วย

เหตุผลของการให้เอกสิทธิ์แก่กรรมการและผู้ที่ถูกกรรมการเรียกมาก็
เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือให้ข้อเท็จจริงที่แท้จริงได้โดยไม่ต้องหวั้นเกรงว่า
จะถูกฟ้องในภายหลัง

35

กรรมการคือใคร

มาตรา ๑๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็น
หรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ หรือ
คณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๑๓๗ เพื่อกระทำการ พิจารณา
สอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดๆ และรายงานให้สภาทราบตาม
ระยะเวลาที่สภากำหนด”

36

ข้อวิพากษ์เกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภาในปัจจุบัน ของนักวิชาการในต่างประเทศ

๑. เอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา ทำให้สมาชิกรัฐสภาอยู่เหนือกฎหมาย ทั้งที่ทุกคนควรมีความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย
๒. การที่สมาชิกรัฐสภาใช้เอกสิทธิ์เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือกลับแก่งัดความเป็นเหตุผู้อื่นได้รับความเสียหายโดยขาดความรับผิดชอบ แต่ไม่ถูกลงโทษ เป็นการยุติธรรมแก่ผู้ได้รับความเสียหายหรือไม่
๓. เมื่อสมาชิกสภานำความเท็จไปกล่าวในสภาฯ (กรณีสมาชิกสภาได้เอกสิทธิ์แบบเด็ดขาด) เป็นเหตุประชาชนหรือสมาชิกสภาด้วยกันได้รับความเสียหาย เหตุใดผู้ได้รับความเสียหายจึงไม่มีสิทธิปกป้องเกียรติยศชื่อเสียงของตนเอง

37

แนวทางของต่างประเทศ

- Right to Reply
- The committee of Privileges
- สภาฯ มีอำนาจสั่งปรับ จำคุก คุมขัง ถอดถอน
- กรณีก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง หรือมีเจตนาแอบแฝงเพื่อให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ไม่ได้รับเอกสิทธิ์
- มีข้อยกเว้นให้ดำเนินคดีได้ หากเป็นการประชุมที่มีการถ่ายทอดฯ

38

ส่วนที่ ๒

ความคุ้มกันของสมาชิกรัฐสภา (Parliamentary Immunity)

39

ความหมาย

ความคุ้มกันของสมาชิกรัฐสภา หมายถึง ความคุ้มกันที่รัฐธรรมนูญให้แก่สมาชิกรัฐสภา

- ที่จะไปประชุมตามหน้าที่
- โดยไม่อาจถูกจับ คุมขัง หรือดำเนินคดีใดๆ ในลักษณะที่จะขัดขวางต่อการไปประชุมสภา
- เมื่อพ้นเวลาที่ต้องไปประชุมแล้ว ความคุ้มกันจะหมดไป

เจตนารมณ์

ความคุ้มกันมีขึ้นเพื่อให้สมาชิกสภาสามารถทำหน้าที่ในสมัยประชุมโดยไม่ถูกกลั่นแกล้งจากฝ่ายบริหาร โดยการจับ คุมขัง หรือดำเนินคดี เพื่อมิให้ไปประชุมสภาตามหน้าที่

40

รัฐธรรมนูญฝรั่งเศส มาตรา ๒๖ วรรคสอง และวรรคสี่

“สมาชิกรัฐสภาจะถูกจับกุม ถูกกระทำด้วยประการใดๆให้สูญสิ้นหรือถูกจำกัดอิสรภาพในคดีอาญาได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาที่สมาชิกผู้นั้นสังกัดอยู่ การอนุญาตดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมี หากเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือกรณีที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว

การคุมขัง การกระทำใดๆให้สูญสิ้นหรือถูกจำกัดอิสรภาพ หรือการดำเนินคดีอาญาต่อสมาชิกรัฐสภาจะต้องระงับไว้ในระหว่างสมัยประชุม หากสภาที่สมาชิกนั้นสังกัดอยู่ร้องขอ”

รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา หมวด ๑ มาตรา ๖

“ในระหว่างสมัยประชุมสภาที่ตนเป็นสมาชิก สมาชิกมีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกจับกุมทุกคดี ยกเว้นในความผิดฐานกบฏ ความผิดมหันตโทษ และความผิดต่อความสงบเรียบร้อย”

41

พ.ร.บ.ธรรมนูญการปกครองสยามฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๗

“การฟ้องร้องสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรเป็นคดีอาชญาขังโรงศาลจะต้องได้รับอนุญาตจากสภาก่อน ศาลจึงจะรับฟ้องได้”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๗

“ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับหรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปกักขังไว้แต่จับในขณะกระทำผิด แต่ต้องรีบรายงานไปยังประธานแห่งสภา และประธานแห่งสภาอาจสั่งปล่อยผู้ถูกจับให้พ้นจากการกักขังได้”

42

ลักษณะของความคุ้มกัน : ตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. กรณีห้ามจับ คุ่มขังหรือหมายเรียกตัวมาสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา (ม.๑๒๕ วรรคหนึ่ง และ วรรคสอง)
๒. กรณีถูกคุมขังก่อนสมัยประชุม (ม.๑๒๕ วรรคสาม)
๓. กรณีการพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุม (ม.๑๒๕ วรรคสี่)

43

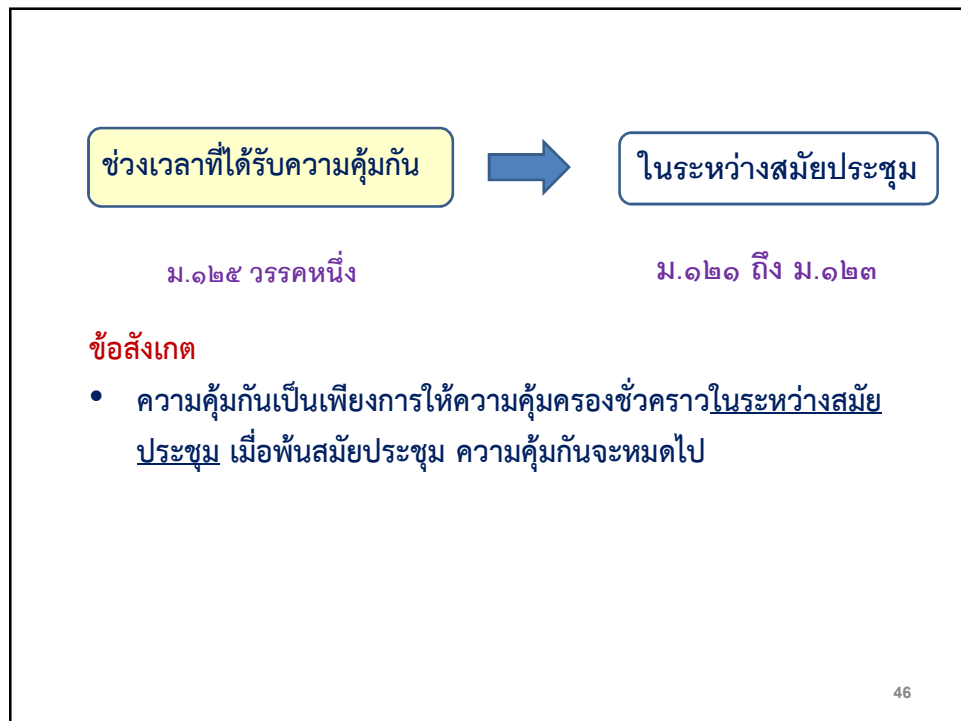
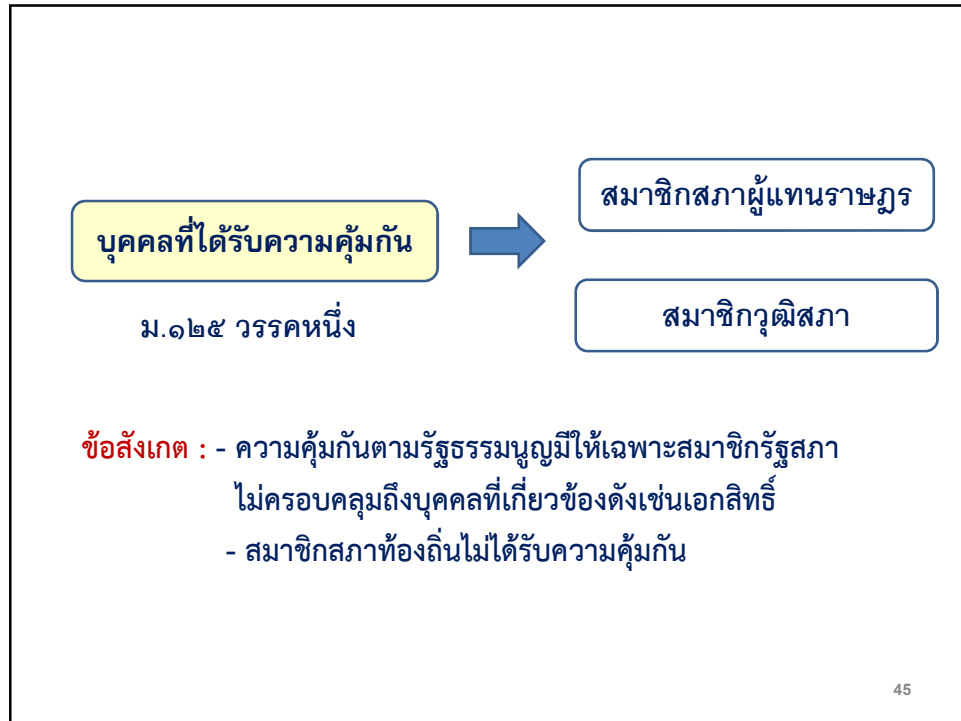
ความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

๑. กรณีห้ามจับ คุ่มขังหรือหมายเรียกตัวมาสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุม

“มาตรา ๑๒๕ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุ่มขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกหรือเป็นการจับในขณะที่กระทำความผิด

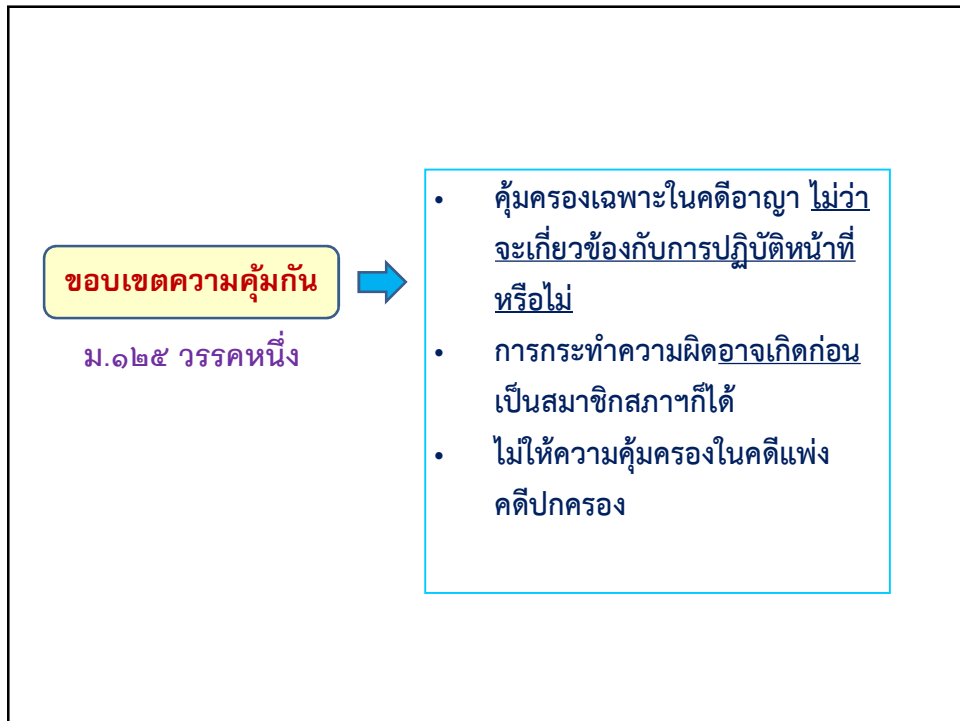
ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะที่กระทำความผิด ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และเพื่อประโยชน์ในการประชุมสภา ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับเพื่อให้มาประชุมสภาได้”

44



<p>รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐</p>	<p>สมัยประชุมวิสามัญ</p>
<p>สมัยประชุมสามัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปีหนึ่งมีสมัยประชุมสามัญ ๒ สมัย มีกำหนดเวลาสมัยละหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าฯ ให้ขยายเวลาออกไปก็ได้ (ม.๑๒๑ วรรคสอง) • การปิดสมัยประชุมสามัญประจำปีก่อนครบกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา (ม.๑๒๑ วรรคสาม) 	<ul style="list-style-type: none"> • เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้ (ม.๑๒๒ วรรคสาม) • ส.ส.และ ส.ว.ทั้งสองสภารวมกัน หรือส.ส. มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญได้ (ม. ๑๒๓)

47



มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง

ความคุ้มครองที่ได้รับ



ห้ามจับ ค่อมขัง หรือหมายเรียกไปสอบสวน
ในฐานะผู้ต้องหาในคดีอาญา

ข้อยกเว้น



- ได้รับอนุญาตจากสภาที่เป็นสมาชิก
- จับในขณะที่กระทำความผิด

กรณีมีการจับในขณะที่
กระทำความผิด



- ต้องรายงานไปยังประธานแห่งสภา
- ประธานแห่งสภาอาจสั่งปล่อย

49

ข้อสังเกต

- ไปรับทราบข้อกล่าวหาด้วยตนเองที่สถานีตำรวจไม่ใช่จับ
- ขอให้ออกหมายจับตาม ป.วิ.พ.ได้
- ขอให้ออกหมายเรียกเป็นพยานได้
- ขอให้ออกหมายค้นบ้านได้
- ความผิดที่กระทำไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในขณะที่เป็นสมาชิกสภา และไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภา ก็ได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง

50

ข้อสังเกต

- กรณีสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอนุญาต (มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง)
 - ต้องให้สภาอนุญาต ประธานสภาไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตโดยลำพัง
 - การขอละความคุ้มกัน ไม่เป็นเหตุให้สภาต้องอนุญาต
- กรณีการจับในขณะกระทำความผิด (ม.๑๒๕ วรรคสอง)
 - เมื่อประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับรายงาน ประธานฯอาจ สั่งให้ปล่อย เพื่อให้มาประชุมสภาได้โดยลำพัง ไม่ต้องขอมติสภา
 - การสั่งปล่อยเพื่อให้มาประชุมสภา ไม่หมายรวมถึงการมาประชุม คณะกรรมการ

51

ฎ.๕๙๒๐/๒๕๕๙ เป็นกรณีสมาชิกสภาผู้แทนจังหวัดสมุทรสาคร ถูกฟ้องว่าร่วมกับพวกฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และพาอาวุธปืนไปโดยไม่มีเหตุอันควร ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง จำเลยอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เฉพาะให้ลดโทษจากประหารชีวิต คงเหลือจำคุกตลอดชีวิต

จำเลยฎีกาประเด็นหนึ่งว่า การสอบสวนคดีนี้กระทำโดยมิชอบเพราะจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร ขณะเกิดเหตุอยู่ในระหว่างสมัยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๑ ในสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกหรือเป็นการจับในขณะกระทำความผิด ถือเป็นความคุ้มกันที่จำเลยจะไม่ถูกสอบสวนในสมัยประชุม และเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จำเลยไม่อาจสละได้ แต่พนักงานสอบสวน

52

ยังขอให้ศาลออกหมายจับที่ จ.๔๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และทำการสอบสวนโดยไม่ชอบ ทำให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามป.วิ.อ.มาตรา ๑๒๐ ที่บัญญัติห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดโดยมิได้มีการสอบสวนคดีนั้นมาก่อน

ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยสมัครใจไปมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจ และจำเลยเคยแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนขอแสดงความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้พรรค ป. ที่จำเลยสังกัดเป็นสมาชิกยังได้แถลงต่อสื่อมวลชนเช่นเดียวกันว่า จำเลยจะไม่ขอใช้ความคุ้มกันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเลยมิได้ฎีกาโต้แย้งคัดค้านว่าจำเลยมิได้แสดงความคุ้มกันดังกล่าว คงฎีกาคัดค้านแต่เพียงว่า ความคุ้มกันที่จำเลยจะไม่ถูกสอบสวนในระหว่างสมัยประชุมเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จำเลยไม่อาจสละได้เท่านั้น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ว่า จำเลยได้สละความคุ้มกันที่จะไม่ถูกสอบสวนในระหว่างสมัยประชุม

มีต่อ

53

คงมีปัญหาในชั้นฎีกาว่า **จำเลยสามารถสละความคุ้มกันดังกล่าวได้หรือไม่**

ศาลฎีกาเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญฯ บัญญัติห้ามมิให้ทำการสอบสวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างสมัยประชุม แต่มิใช่บทบัญญัติห้ามโดยเด็ดขาด เพราะยังบัญญัติข้อยกเว้นให้ทำการสอบสวนในระหว่างสมัยประชุมได้ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาผู้แทนราษฎรที่จำเลยเป็นสมาชิกหรือในกรณีจับขณะกระทำความผิด แสดงว่ารัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติห้ามโดยเด็ดขาดไม่ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะผู้ต้องหาในระหว่างสมัยประชุม ความคุ้มกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะไม่ถูกสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาถือเป็นสิทธิเฉพาะตัวที่เจ้าของความคุ้มกันสามารถสละได้ เมื่อจำเลยสมัครใจไปมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและเคยแถลงต่อสื่อมวลชนขอแสดงความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เป็นข้ออ้างไม่ยอมให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนในระหว่างสมัยประชุมหรือสละความคุ้มกันดังกล่าวเสียแล้ว จำเลยย่อมไม่อาจยกเป็นข้ออ้างว่าการสอบสวนไม่ชอบ ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

54

ข้อสังเกต

๑. คำวินิจฉัยที่ว่า “ความคุ้มกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะไม่ถูกสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาถือเป็นสิทธิเฉพาะตัวที่เจ้าของความคุ้มกันสามารถสละได้” อาจขัดหลักการในทางตำราที่ว่า ความคุ้มกันของสมาชิกสภาฯ เกิดขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาฯ ไม่ใช่เจ้าของ การสละความคุ้มกันไม่อาจทำให้ความคุ้มกันหมดไป
๒. แต่การที่จำเลยสมัครใจไปมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจ ไม่ถือเป็นการจับ ผลคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาน่าจะถูกต้องแล้ว
๓. คดีตามคำพิพากษาศาลฎีกานี้ หากข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปเป็นว่า จำเลยเพียงแต่แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่า ขอสละความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญที่ห้ามหมายเรียกตัวไปสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาในระหว่างสมัยประชุม แต่ไม่ได้เดินทางไปศาลชั้นต้นไปตำรวจเพื่อรับทราบข้อกล่าวหา พนักงานสอบสวนจะนำหมายจับของศาลชั้นต้นไปจับกุมจำเลยมาที่สถานีตำรวจไม่ได้ เพราะจะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ห้ามจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างสมัยประชุม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกก่อน

55

ความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

๒. กรณีถูกคุมขังก่อนสมัยประชุม

“ม.๑๒๕ วรรคสาม ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา **ถูกคุมขัง**ในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา**อยู่ก่อนสมัยประชุม** เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี **ต้องสั่งปล่อยทันที** ถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ โดยศาลจะสั่งให้มีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้”

56

ข้อสังเกต

- ต้องเป็นเรื่องที่ประธานสภาฯร้องขอ สมาชิกสภาที่ถูกขังร้องขอเอง ไม่ได้
- ศาลจะสั่งให้มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วย หรือไม่ก็ได้
- คำสั่งปล่อยจะมีผลตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม
- ไม่ต้องใช้มติของสภาดังเช่นการอนุญาตให้จับ คும்ขัง หรือหมายเรียกตัวไปสอบสวนในฐานะผู้ต้องหา เพียงแต่ร้องขอโดยประธานแห่งสภา ก็เพียงพอแล้ว

มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม

57

ความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

๓. กรณีการพิจารณาคดี

“ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอก หรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา”

ที่มาของกรณีนี้สืบเนื่องมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๒ บัญญัติว่า การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผย ต่อหน้าจำเลย

58

หลัก :

- ในกรณีที่มีการฟ้องคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม
- ให้ศาลพิจารณาคดีต่อไปได้

เงื่อนไข

- ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อ การที่ผู้นั้นจะมาประชุมสภา

มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่

59

ข้อสังเกต

- รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ และฉบับปี ๒๕๕๐ ให้ความสำคัญกับการพิจารณาคดี โดยห้ามการพิจารณาคดีในสมัยประชุม เว้นแต่สภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอนุญาต หรือในกรณีที่เป็นคดีตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการเลือกตั้งฯ พ.ร.บ.ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ และพ.ร.บ.ว่าด้วยพรรคการเมืองฯ
- แต่รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๖๐ ให้พิจารณาคดีได้ โดยมีเงื่อนไขว่า การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อ การที่ผู้นั้นจะต้องมาประชุมสภา เช่น ศาลต้องไม่นัดพิจารณาคดีในวันนั้น
- เงื่อนไขดังกล่าวมีเฉพาะการพิจารณาคดีอาญาเท่านั้น ไม่ใช่ในคดีแพ่งหรือคดีอื่น เช่น คดีล้มละลาย คดีภาษี คดีแรงงาน ศาลนัดพิจารณาคดีในวันประชุมสภาได้

๖0

- การไต่สวนมูลฟ้องเป็นเรื่องระหว่างศาลกับโจทก์ และตามป.วิ.อ.มาตรา ๑๗๒ จำเลยไม่จำเป็นต้องไปศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง การดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นนี้จึงไม่อยู่ภายใต้ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าจะเป็นการขัดขวางต่อการที่จำเลยจะไปประชุมสภาหรือไม่
- แต่หากศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งว่า คดีมีมูล มีปัญหาว่า จะออกหมายเรียกจำเลยที่เป็นสมาชิกสภามาศาลในวันนัดสอบคำให้การหรือ วันนัดสืบพยานโจทก์ได้หรือไม่ ต้องคำนึงถึง มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ด้วย

61

ข้อสังเกต

- ❖ กรณีสมาชิกสภาต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุศาลมีคำสั่งรับฟ้องหรือรับคำร้องในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคสาม มีปัญหาว่า สมาชิกที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ยังอ้างความคุ้มกันตามมาตรา ๑๒๕ ระหว่างที่ตนต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่
- กรณีห้ามจับ คุมขังหรือหมายเรียกตัวมาสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง มี ๒ ความเห็น
 - **ความเห็นแรก** น่าจะอ้างได้ เพราะยังมีสถานะเป็นสมาชิกสภา
 - **ความเห็นที่สอง** น่าจะอ้างไม่ได้ เพราะไม่มีหน้าที่ไปประชุมสภา
 หากพิจารณาเจตนารมณ์ของการให้ความคุ้มกันแก่สมาชิกสภาที่ว่า เพื่อให้สมาชิกสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ ความเห็นที่สองน่าจะถูกต้องกว่า

62

- กรณีถูกคุมขังอยู่ ตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม หากถูกคุมขังก็ไม่มีเหตุให้ขอปล่อย เพราะไม่มีหน้าที่ไปประชุมสภา
- กรณีให้ศาลพิจารณาคดีโดยต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการไปประชุมสภาตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ เมื่อไม่มีหน้าที่ต้องไปประชุมสภา ศาลย่อมนัดพิจารณาคดีไปได้ แม้ตรงกับวันประชุมสภา

63

การสิ้นสุดความคุ้มกัน



- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาสิ้นสุดลง
- มีพระราชกฤษฎีกาปิดสมัยประชุม



64

ความคุ้มกันของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ม. ๒๒๗)

ช่วงเวลาที่ได้รับความคุ้มกัน

ในระหว่างที่

- พ.ร.ฎ. ให้มีการเลือกตั้ง ส.ส.หรือการเลือก ส.ว.
- ประกาศให้มีการออกเสียง ประชามติ

มีผลใช้บังคับ

การเลือกตั้งท้องถิ่น
ก.ก.ต.ไม่ได้รับความคุ้มกัน

ความคุ้มกันที่ได้รับ

ห้ามมิให้ จับ คุมขัง หรือ
หมายเรียกตัวกรรมการการ
เลือกตั้งไปสอบสวน

ข้อสังเกต

- หากเป็นคดีในชั้นศาล
ก.ก.ต.ไม่ได้รับความคุ้มกัน
ศาลยังมีอำนาจออกหมายจับ
หรือหมายจำคุก ก.ก.ต.ได้

65

ข้อยกเว้น

- กรรมการการเลือกตั้งไม่ได้รับความคุ้มกัน
- หากเป็นการจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวไปสอบสวน โดย
 ๑. ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ๒. ในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิดมาตรา ๒๒๗ วรรคหนึ่ง

ข้อสังเกต

- ไปรับทราบข้อกล่าวหาที่สถานีตำรวจ ไม่ใช่การจับ
- ขอให้ออกหมายเรียกไปเป็นพยานได้ ขอให้ออกหมายจับตามป.วิ.พ.ได้
ขอให้ออกหมายค้นบ้านได้

66

ข้อปฏิบัติ : ในกรณีที่จับกรรมการการเลือกตั้งในขณะกระทำ
ความผิด หรือจับ หรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น
เช่น จับตาม ป.วิ.พ.

- ผู้จับต้องรายงานต่อประธาน ก.ก.ต.โดยด่วน
- ประธาน ก.ก.ต. มีอำนาจสั่งปล่อยผู้ถูกจับหรือถูกคุมขังได้
- แต่ถ้าประธาน ก.ก.ต.เป็นผู้ถูกจับหรือคุมขัง เป็นอำนาจของ
ก.ก.ต.เท่าที่มีอยู่

มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง

67

ข้อวิพากษ์ : Parliamentary Immunity

**All are equal
Before
The law ?**

68

แนวทางของต่างประเทศ

- ให้ความคุ้มครองเฉพาะในคดีแพ่ง ไม่ให้ความคุ้มครองในคดีอาญา
- ไม่ให้ความคุ้มครองในคดีความผิดอาญาร้ายแรง
- ให้ความคุ้มครองเฉพาะความผิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่
- ห้ามเฉพาะการจับ คุมขัง ไม่ห้ามการฟ้องคดี
- ยกเลิกความคุ้มครองไปเลย
- ให้สภามีอำนาจสั่งถอนความคุ้มครองได้เสมอ หากกระทำการอันไม่เหมาะสมในระหว่างที่ได้รับความคุ้มครอง

69

ตัวอย่างข้อสอบเกี่ยวกับเอกสิทธิ์

70

การประชุมลับ : สิทธิของคนนอกสภา
และกรณีถ้อยคำที่กล่าวเป็นความเท็จ

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ ๒๕๖๒

คำถาม ประเด็นที่ ๑ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการกลางว่าด้วยสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นการประชุมลับ นายสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้าน กล่าวต่อที่ประชุมว่าไม่เห็นด้วยกับพระราชกำหนดฉบับนี้เพราะเอื้อประโยชน์แก่ผู้ผลิตหน้ากากอนามัยที่ทำให้หน้ากากอนามัยขาดตลาดอยู่ในเวลานี้ และกล่าวด้วยว่าบริษัทดังกล่าวเป็นของนางบุญภริยาของนายเก่ง รัฐมนตรีในรัฐบาลชุดปัจจุบัน นายเก่งซึ่งอยู่ในที่ประชุมด้วยลุกขึ้นตอบโต้ทันทีว่า อย่าไปเชื่อนายสุขซึ่งถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแชร์ลูกโซ่ เพราะนำความเท็จมากล่าวต่อมานางบุญยื่นไปยื่นฟ้องนายสุขเป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุนายสุขกล่าวถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของนางบุญ นายสุขให้การยอมรับว่า ตนได้รับข้อมูลมาผิด แต่ยังคงข้อต่อสู้ว่า แม้ถ้อยคำที่นายสุขกล่าวไม่เป็นความจริง นายสุขก็ได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ นายบุญไม่มีอำนาจฟ้องให้วินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของนายสุขรับฟังได้หรือไม่

71

รศำตอบ การกล่าวถ้อยคำในทางแกล้งข้อเท็จจริงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับเรื่องที่ประชุมกัน หากมิใช่การประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปฟ้องร้องว่ากล่าวในทางใดมิได้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง เมื่อถ้อยคำที่นายสุขกล่าวและก่อให้เกิดความเสียหายแก่นางบุญ เป็นถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการประชุมลับและเกี่ยวกับเรื่องที่ประชุมกัน แม้ถ้อยคำที่กล่าวไม่เป็นความจริง นายสุขย่อมได้เอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ตามมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง นางบุญไม่มีอำนาจฟ้องนายสุข ข้อต่อสู้ตามคำให้การของนายสุขในคดีแพ่งรับฟังได้ (เทียบ คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๒๗/๒๕๒๘)

หมายเหตุ

ข้อสอบเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภา เรื่องแรกที่ต้องหาก่อนคือเป็นการประชุมที่มีการถ่ายทอดหรือไม่ หากเป็นการประชุมที่ไม่มีการถ่ายทอดหรือการประชุมลับ ต้องพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง แต่หากเป็นการประชุมที่ไม่มีการถ่ายทอด ต้องพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๔ วรรคสอง

72

หมายเหตุ (ต่อ)

ในกรณีตามข้อสอบข้อนี้เป็นเรื่องการประชุมลับ หลักเกณฑ์เงื่อนไขต่างๆ ต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง

แต่ตรงคำตอบกล่าวถึงมาตรา ๑๒๔ วรรคสอง ตอนวางหลักกฎหมายด้วย ทั้งที่ไม่เกี่ยวกับคำตอบของข้อสอบข้อนี้ น่าจะเพราะหลักเรื่องเอกสิทธิ์อยู่ในมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่หากไม่อ้างมาตรา ๑๒๔ วรรคสองด้วย ก็คงต้องถือว่าถูกเหมือนกัน เพราะประเด็นปัญหาอยู่ที่มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง

73

มีการถ่ายทอด : สิทธิของคนนอกและรัฐมนตรีที่เข้าประชุมสภา

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๘

คำถาม ในการประชุมสภาผู้แทนฯที่มีการถ่ายทอดฯ วาระพิจารณารายงานของคณะกรรมการการประจำสภาคณะหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาความไม่โปร่งใสในการประมูลซื้อคอมพิวเตอร์ของกระทรวงหนึ่ง นายคำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายโดยได้รับอนุญาตจากประธานสภาแล้วว่า ข้อสรุปของคณะกรรมการที่ว่า การประมูลมีความโปร่งใสน่าจะคลาดเคลื่อนเพราะมีคนยืนยันกับตนว่า ภริยาของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแห่งนั้นได้รับของกำนัลมูลค่ามหาศาลจากผู้ชนะการประมูล นายแดง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแห่งนั้น ยกมือขอใช้สิทธิพาดพิง เมื่อประธานสภาอนุญาต นายแดงอภิปรายตอบได้ว่ารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแห่งนั้นมีคนเดียวคือตน นายคำนำความเท็จมากแล้ว ภริยาของตนไม่เคยรับของกำนัลจากใคร ปัญหาเรื่องนี้ตนได้รับรายงานว่ามีสาเหตุจาก นายคำต้องการให้ล้มการประมูลเพื่อช่วยเหลือพรรคพวกต่างหาก นายคำลุกขึ้นตอบโต้ทันทีว่านายแดงนั้นแหละนำความเท็จมากแล้ว ตนไม่เคยใช้ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนฯเพื่อช่วยเหลือใคร วันรุ่งขึ้น นางฟ้า ภริยานายแดงยื่นฟ้องนายคำเป็นคดีแพ่ง ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ชื่อเสียงและ

74

เกียรติคุณของตนเป็นเงิน ๑๐๐ ล้านบาท ส่วนนายคำยื่นฟ้องนายแดงเป็นคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาท โดยอ้างเหตุจากการกล่าวถ้อยคำให้ที่ประชุมเช่นเดียวกัน นายคำและนายแดงต่างให้การต่อสู้คดีเช่นเดียวกันว่าตนได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ อีกฝ่ายไม่มีอำนาจฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำให้การของนายคำและนายแดงเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ รับฟังได้หรือไม่

ธงคำตอบ คำกล่าวของนายคำที่ว่า ภริยาของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแห่งหนึ่ง ซึ่งหมายถึงนางฟ้า ภริยาของนายแดง ได้รับของกำนัลมูลค่ามหาศาลจากผู้ชนะการประมูล แม้เป็นคำกล่าวในทางแถลงข้อเท็จจริงในที่ประชุมสภาผู้แทนฯ ซึ่งนายคำได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๔๐) มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง แต่เนื่องจากการประชุมดังกล่าวมีการถ่ายทอดฯ ถ้อยคำดังกล่าวต้องไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิทางแพ่งต่อนางฟ้า ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม มิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น เอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง จึงไม่คุ้มครองนายคำ ตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๔๐) มาตรา ๑๕๗ วรรคสอง คำให้การของนายคำเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญจึงรับฟังไม่ได้

ส่วนคำกล่าวของนายแดงที่ว่า นายคำต้องการล้มการประมูลเพื่อช่วยเหลือพรรคพวกนั้น รัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๔๐) มาตรา ๒๑๐ วรรคสอง ให้นำเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา

75

ที่เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนฯ จึงได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๔๐) มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง ด้วย และแม้ถ้อยคำที่นายแดงกล่าวมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญา ข้อหาหมิ่นประมาทนายคำ และเป็นการกล่าวในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่มีการถ่ายทอดฯ ก็ตาม แต่เนื่องจากนายคำเป็นสมาชิกสภาผู้แทนฯ ที่อยู่ในที่ประชุมแห่งนั้นด้วย มีสิทธิชี้แจงหรืออธิบายได้อยู่แล้ว เอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง จึงยังคุ้มครองนายแดงตามมาตรา ๑๕๗ วรรคสอง ตอนท้าย คำให้การของนายแดงเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญจึงรับฟังได้

หมายเหตุ

รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มีหลักการเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ส่วนรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง มีหลักการเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๓

76

มีการถ่ายทอด : ส.ส.ที่ถูกพาดพิงฟ้องไม่ได้

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

คำถาม ประเด็นที่ ๒ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียง พิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน ประธานในที่ประชุมอนุญาตให้นายรอย กรรมการการวิสามัญผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงินแสดงความคิดเห็น นายรอยอภิปรายพาดพิงถึงความไม่โปร่งใสของนายมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการใช้เงินที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากทางราชการ วันรุ่งขึ้นนายมียื่นฟ้องนายรอยต่อศาลแพ่งขอให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ชื่อเสียงเป็นเงิน ๒๐ ล้านบาท นายรอยให้การต่อสู้คดีว่า ตนได้รับเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ ให้วินิจฉัยว่าคำให้การต่อสู้คดีของนายรอยเรื่องเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญรับฟังได้หรือไม่

งคำตอบ เอกสิทธิ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียง หากถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๔ วรรคสอง กรณีตามปัญหา แม้ถ้อยคำที่นายรอยซึ่งเป็นผู้ที่ประธานในที่ประชุมอนุญาตให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นดังกล่าวมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิในทางแพ่งของนายมี แต่นายมีเป็น

77

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในที่ประชุมแห่งนั้นมีสิทธิชี้แจงได้อยู่แล้ว เอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๒๔ วรรคสอง จึงคุ้มครองนายรอยมิให้ต้องรับผิดในทางแพ่งต่อนายมี คำให้การต่อสู้คดีของนายรอยเรื่องเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญรับฟังได้

หมายเหตุ

การที่คำถามมีข้อเท็จจริงด้วยว่า นายรอยเป็นกรรมการวิสามัญผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงิน อาจทำให้ผู้เข้าสอบหลงไปตอบว่า นายรอยได้รับเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคเจ็ดที่บัญญัติว่า “เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำการที่ (กรรมการการ) และผู้ปฏิบัติตามคำเรียก (ของกรรมการการ) ตามมาตรานี้ด้วย” แต่กรณีตามมาตรา ๑๒๙ วรรคเจ็ด เป็นเอกสิทธิ์ในที่ประชุมของคณะกรรมาธิการ มิใช่ในที่ประชุมสภาใหญ่ คือสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา กรรมการการที่ไปอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในสภาใหญ่จะได้รับเอกสิทธิ์หรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๒๔ วรรคสอง กล่าวคือ ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นหรือไม่

78

ตัวอย่างข้อสอบเกี่ยวกับความคุ้มกัน

79

ความผิดที่กระทำไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นขณะเป็น
ส.ส. หรือเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ส.ส

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามเล็ก วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำถาม (ประเด็นที่ ๑) พนักงานสอบสวนสืบทราบว่านายแพทย์ตะวันทำแท้งให้นางสาวปลายฟ้าโดยไม่เข้าเหตุยกเว้นความผิด พนักงานสอบสวนจึงเตรียมจะยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับ เมื่อนายแพทย์ตะวันทราบเรื่องได้มอบหมายให้ทนายความไปพบพนักงานสอบสวนแจ้งว่านายแพทย์ตะวันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเวลานี้อยู่ระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถจับนายแพทย์ตะวันได้ พนักงานสอบสวนโต้แย้งว่า นายแพทย์ตะวันทำความผิดตั้งแต่ก่อนได้รับเลือกตั้งและเป็นความผิดที่ไม่เกี่ยวกับการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่อาจอ้างความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญได้ ให้วินิจฉัยว่า นายแพทย์ตะวันอ้างความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญได้หรือไม่

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติห้ามมิให้คุมขังหรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุม เมื่อขณะที่พนักงานสอบสวนจะยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับนายแพทย์ตะวันอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร นายแพทย์ตะวันในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเวลานั้นย่อมได้รับความคุ้มกันตามบทบัญญัติดังกล่าวโดยไม่ต้องคำนึงว่าจะได้กระทำความผิดในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเป็นการกระทำความผิดอันเนื่องมาจากการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ นายแพทย์ตะวันจึงอ้างความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญได้

80

ขอออกหมายจับไม่ได้ : หมายค้นได้

ข้อสอบอัยการผู้ช่วย สนามเล็ก วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

คำถาม นายไมค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตกเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานฆ่านายหนุ่ม ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับนายไมค์ เพราะมีเหตุอันควรเชื่อว่านายไมค์จะหลบหนี และขอให้ศาลออกหมายค้นบ้านของนายไมค์เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของนายไมค์และดำเนินคดีแก่นายไมค์ในข้อหาดังกล่าว ให้อัยการวินิจฉัยว่า

(๑) ศาลจะออกหมายจับและหมายค้นตามคำร้องของพนักงานสอบสวนได้หรือไม่

(๒) ในคดีดังกล่าว ถ้าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องนายไมค์ นางเหมยซึ่งเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายหนุ่มเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลขอให้ลงโทษนายไมค์ด้วยตนเอง ศาลนัดทำการไต่สวนมูลฟ้อง ในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง นายไมค์ให้ทนายความยื่นคำร้องต่อศาลขอให้งดไต่สวนมูลฟ้อง โดยอ้างว่าการไต่สวนมูลฟ้องขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ประชุมสภาของนายไมค์ ศาลเห็นว่าข้ออ้างของนายไมค์รับฟังไม่ได้ และมีคำสั่งยกคำร้อง คำสั่งของศาลให้ยกคำร้อง นายไมค์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

81

คำตอบ (๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนฯ ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ... การที่นายไมค์ สมาชิกสภาผู้แทนฯตกเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานฆ่านายหนุ่มในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับนายไมค์ แม้มีเหตุออกหมายจับตามกฎหมายเพราะมีเหตุอันควรเชื่อว่านายไมค์จะหลบหนี ศาลจะออกหมายจับนายไมค์ตามคำร้องของพนักงานสอบสวนไม่ได้

ส่วนการค้นนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง มิได้บัญญัติห้ามค้นเคหสถานของสมาชิกสภาผู้แทนฯในระหว่างสมัยประชุม ทั้งการค้นเป็นขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพบหรือยึดสิ่งของซึ่งจะเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวนเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา จึงมิใช่การดำเนินคดีใดๆในลักษณะที่จะไปขัดขวางต่อการไปประชุมสภา ศาลจึงออกหมายค้นบ้านนายไมค์ตามคำร้องขอของพนักงานสอบสวนได้

(๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนฯในคดีอาญาไม่ว่าจะฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา ซึ่งเป็นความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนฯไปประชุมสภาได้ตามปกติ แต่การไต่สวน

82

มูลฟ้องเป็นเรื่องระหว่างศาลกับโจทก์ และคดีราษฎรเป็นโจทก์ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องลับหลังจำเลย โดยจำเลยจะมาฟังการไต่สวนโดยตั้งทนายให้ซักค้านพยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้ หรือจำเลยจะไม่มา แต่ตั้งทนายมาซักค้านพยานโจทก์ก็ได้ ดังนั้น เมื่อการไต่สวนมูลฟ้องในระหว่างสมัยประชุมสภา ไม่เป็นการขัดขวางต่อการทำหน้าที่ประชุมสภาของนายไมค์ ศาลจึงสามารถทำการไต่สวนมูลฟ้องในคดีดังกล่าวต่อไปได้ การที่ศาลยกคำร้องของนายไมค์จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

83

ขอออกหมายจับไม่ได้ : หมายค้นได้

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

คำถาม (ประเด็นที่ ๒) ในระหว่างสมัยประชุมรัฐสภา คณะกรรมการป.ป.ช.ขอให้ศาลออกหมายจับนายตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี และขอให้ออกหมายค้นบ้านของนายตั้ง เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อดำเนินคดีฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบฯ ให้วินิจฉัยว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะออกหมายจับและหมายค้นให้ได้หรือไม่

รับคำตอบ การที่คณะกรรมการป.ป.ช.ขอออกหมายจับ มีผลให้มีการจับได้ ศาลจึงออกหมายจับในทันทีไม่ได้เพราะอยู่ในระหว่างสมัยประชุมรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง จะต้องได้รับอนุญาตจากสภาผู้แทนราษฎรก่อนสำหรับการค้น กรณีนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวน แต่มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง มิได้ห้ามเจ้าพนักงานค้นบ้านของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ จึงออกหมายค้นให้ได้

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง

84

ส.ส.+ ส.ว. เท่านั้น อ้างความคุ้มกันได้

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

คำถาม (ประเด็นที่ ๓) ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนออกหมายเรียกนายมั่ง รัฐมนตรี และนายมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาคดีอาญาข้อหาร่วมกันทำร้ายร่างกายนายรวย กรรมการสภาที่อภิปรายพาดพิงนายมั่งและนายมีว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นายมั่งและนายมีไม่ได้พบพนักงานสอบสวน โดยต่างโต้แย้งว่าพนักงานสอบสวนออกหมายเรียกตนไปทำการสอบสวนไม่ได้ เพราะอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ ให้นิฉัยว่า ข้อโต้แย้งของนายมั่งและนายมีรับฟังได้หรือไม่

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ให้ความคุ้มกันเฉพาะแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น ไม่ได้ให้ความคุ้มกันครอบคลุมถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประชุมสภาด้วย นายมีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงได้รับความคุ้มกันในอันที่จะไม่ถูกออกหมายเรียกไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหา แต่นายมั่งมิใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมไม่ได้รับความคุ้มกัน ข้อโต้แย้งของนายมีฟังขึ้น แต่ข้อโต้แย้งของนายมั่งฟังไม่ขึ้น

85

อำนาจอนุญาตเป็นของสภา ไม่ใช่ประธานสภา

ข้อสอบอัยการผู้ช่วย สนามใหญ่ ๒๕๖๐

คำถาม (ประเด็นที่ ๑) นายตีถูกนายต้อม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลอกลวงให้ซื้อพระเครื่องปลอม นายตีจึงแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนายต้อมในข้อหาฉ้อโกง แต่เนื่องจากอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนจึงได้ออกหมายเรียกนายต้อมไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหา โดยทำหนังสือขออนุญาตต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาเรื่องที่พนักงานสอบสวนร้องมานายต้อมได้ก่อเหตุอุกอาจบุกไปยังนายโอมซึ่งเป็นชู้กับนางเอียงศรีภรรยาของนายต้อมที่บาร์เบียร์แห่งหนึ่งจนถึงแก่ความตาย เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเห็นเหตุการณ์จึงจับกุมนายต้อมในขณะที่กระทำความผิดแล้วนำส่งพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนจึงได้รายงานไปยังสภาผู้แทนราษฎรทันที ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งให้พนักงานสอบสวนปล่อยตัวนายต้อมเพื่อให้นำประชุมสภา

ให้นิฉัยว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต้อมไปสอบสวนในความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่

ธงคำตอบ อำนาจในการอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต้อมไปทำการสอบสวนในความผิดฐานฉ้อโกงที่นายต้อมตกเป็นผู้ต้องหานั้น เป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงไม่มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต้อมไปสอบสวนในคดีความผิดฐานฉ้อโกงได้

86

ศาลมีอำนาจสั่งปล่อยตามคำขอของประธานสภา
โดยสั่งให้ทำสัญญาประกันและมีหลักประกันได้

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

คำถาม (ประเด็นที่ ๑) ก่อนสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานอัยการฟ้องนายเด่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฐานขับรถประมาทฯ และฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและให้ชั่งระหว่างพิจารณาระหว่างพิจารณามีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎรร้องขอให้ศาลที่พิจารณาคดีปล่อยตัวนายเด่น ศาลมีคำสั่งให้ปล่อยนายเด่น โดยให้ทำสัญญาประกัน ตรีราคาประกันห้าล้านบาทและให้วางหลักประกัน พร้อมกำหนดเงื่อนไขห้ามเดินทางออกนอกประเทศ นายเด่นโต้แย้งคัดค้านว่า ตนได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญที่จะไม่ถูกคุมขังในระหว่างสมัยประชุม ศาลต้องสั่งปล่อยทันทีโดยจะสั่งให้มีประกันและกำหนดเงื่อนไขใดๆไม่ได้ ให้วินิจฉัยว่า ข้อโต้แย้งของนายเด่นรับฟังได้หรือไม่

87

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิคนั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ... และ วรรคสาม บัญญัติว่า ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร... ถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณีต้องสั่งปล่อยทันที ถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ โดยศาลจะสั่งให้มีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ นายเด่นถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ร้องขอให้ปล่อย เมื่อศาลสั่งให้ปล่อยนายเด่น ศาลจึงมีอำนาจสั่งให้ทำสัญญาประกันและมีหลักประกันได้ตามบทบัญญัติข้างต้น ข้อโต้แย้งของนายเด่นข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

88

อำนาจอนุญาตให้ส่งตัวไปสอบสวนเป็นของสภา
ไม่ใช่ประธานสภา และตำรวจมีอำนาจจับ ส.ที่
กระทำผิดซึ่งหน้า แต่ประธานสภาฯ ส่งปล่อยได้

ข้อสอบอัยการผู้ช่วย สนามใหญ่ ๒๕๖๐

คำถาม นายตีถูกนายต้อม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หลอกให้ซื้อพระเครื่องปลอม นายตีจึงแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนายต้อมในข้อหาฉ้อโกง แต่เนื่องจากอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนจึงได้ออกหมายเรียกนายต้อมไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหา โดยทำหนังสือขออนุญาตต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาเรื่องที่พนักงานสอบสวนร้องขอมา นายต้อมได้ก่อเหตุอุกอาจบุกไปยังนายโอมซึ่งเป็นชู้กับนางเอี้ยตกริยาลับของนายต้อมที่บาร์เบียร์แห่งหนึ่งจนถึงแก่ความตาย เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเห็นเหตุการณ์จึงจับกุมนายต้อมในขณะที่กระทำความผิดแล้วนำส่งพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนจึงได้รายงานไปยังสภาผู้แทนราษฎรทันที ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งให้พนักงานสอบสวนปล่อยตัวนายต้อมเพื่อให้มาประชุมสภาเพื่อประโยชน์ในการประชุมสภา

89

ให้วินิจฉัยว่า

- (ก) ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต้อมไปสอบสวนในคดีความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่
- (ข) คำสั่งของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่สั่งปล่อยตัวนายต้อมเพื่อให้มาประชุมสภาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ (ก) อำนาจในการอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต้อมไปทำการสอบสวนในคดีความผิดฐานฉ้อโกงที่นายต้อมตกเป็นผู้ต้องหานั้น เป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรที่นายต้อมเป็นสมาชิกอยู่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง มิใช่อำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงไม่มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต้อมไปสอบสวนในความผิดฐานฉ้อโกง

(ข) เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมนายต้อมในขณะที่กระทำความผิด พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจควบคุมตัวนายต้อมไว้ได้ และมีหน้าที่รายงานไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรที่นายต้อมเป็นสมาชิกอยู่โดยพลัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคสอง อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการประชุมสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจสั่งให้ปล่อยตัวนายต้อมเพื่อให้มาประชุมสภาได้ ดังนั้น คำสั่งของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่สั่งให้ปล่อยตัวนายต้อมเพื่อให้มาประชุมสภาจึงชอบด้วยกฎหมาย

90

การไต่สวนมูลฟ้องระหว่างสมัยประชุมทำได้

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๒๓

คำถาม (ประเด็นที่ ๑) บริษัทเอบีซี จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องนายชิน ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นจำเลยต่อศาลชั้นต้น ในข้อหาหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องซึ่งอยู่ระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติของรัฐสภา นายชินให้ทนายความไปยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นว่า นายชินได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๕๐) มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม ขอเลื่อนคดีไปจนกว่าจะปิดสมัยประชุม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า กรณีตามคำร้องไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญบทมาตราที่อ้าง ให้ยกคำร้อง และเมื่อคดีเสร็จการไต่สวน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งประทับฟ้องไว้พิจารณา ให้วินิจฉัยว่า การที่ศาลชั้นต้นสั่งไต่สวนมูลฟ้องและสั่งประทับฟ้องนายชินในระหว่างสมัยประชุม เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม หรือไม่

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๕๐) มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม ที่ห้ามศาลพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกรัฐสภาถูกฟ้องในระหว่างสมัยประชุม มีเจตนารมณ์เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาสามารถไปร่วมประชุมรัฐสภาได้ตามหน้าที่ แต่การไต่สวนมูลฟ้องเป็นเรื่องระหว่างศาลกับโจทก์ และในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องกลับหลังจำเลยได้ จำเลยจะมาศาลหรือไม่ก็ได้ การที่ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องและสั่งประทับฟ้องในระหว่างสมัยประชุม จึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๕๐) มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม

91

หมายเหตุ

รัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๕๐) มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม ห้ามศาลพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุม เว้นแต่เข้ากรณีตามข้อยกเว้น ต่างจากรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๖๐) มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ให้ศาลพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุมได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะไปประชุมสภา รัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๕๐) มาตรา ๑๓๑ วรรคสาม จึงให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกรัฐสภามากกว่ารัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๖๐) มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่

กรณีตามคำถามข้อนี้ หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับปี ๒๕๖๐) มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ที่ให้ศาลพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุมได้ โดยมีเงื่อนไขว่าการพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการมาประชุมสภา ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม ที่แก้ไขใหม่ ที่ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องกลับหลังจำเลย แต่ต้องส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลยและแจ้งวันนัดไต่สวนให้จำเลยทราบ จำเลยจะมาฟังการไต่สวนมูลฟ้องหรือไม่ก็ได้ ธงคำตอบของคำถามข้อนี้จะเปลี่ยนเป็นว่า หากจำเลยแถลงขอมาฟังการไต่สวนมูลฟ้อง ศาลจะต้องนัดวันไต่สวนมูลฟ้องโดยคำนึงถึงมาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ด้วย กล่าวคือ ต้องไม่นัดไต่สวนมูลฟ้องในวันที่มีการประชุมสภา แต่หากจำเลยไม่ได้แถลงว่าจำเลยประสงค์ที่จะมาฟังการไต่สวนมูลฟ้อง ศาลย่อมนัดวันไต่สวนมูลฟ้องในวันที่มีการประชุมสภาได้ โดยไม่จำเป็นที่จะต้องเลื่อนการไต่สวนมูลฟ้องไปจนกว่าจะปิดสมัยประชุม

92

ศาลสืบพยานระหว่างสมัยประชุมได้
แต่ต้องไม่นัดในวันที่มีการประชุม

ข้อสอบ ผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

คำถาม (ประเด็นที่ ๑) พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายไก่อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขอให้ร่วมกับพวกฉ้อโกงประชาชน ต่อมาในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกำหนดนัดประชุมทุกวันพุธและวันพฤหัสบดีของสัปดาห์ ศาลชั้นต้นนัดสืบพยานคดีนี้ในวันจันทร์และวันอังคาร นายไก่อได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า ศาลชั้นต้นจะนัดพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อน ซึ่งคดีนี้ยังมิได้รับอนุญาตแต่ประการใด ให้วินิจฉัยว่า ข้อโต้แย้งของนายไก่อดังกล่าวรับฟังได้หรือไม่

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา” บทบัญญัติดังกล่าวมีผลว่า ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ว่าจะเป็นการฟ้องตั้งก่อนเปิดสมัยประชุมหรือเพิ่งฟ้องในระหว่างสมัยประชุมรัฐสภา ศาลชั้นต้นจะพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ เพียงแต่การพิจารณาคดีจะต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่ผู้นั้นจะไปประชุมสภา ดังนั้น ศาลชั้นต้นจึงสามารถสืบพยานอันเป็นการพิจารณาคดีนี้ในวันจันทร์และวันอังคารซึ่งไม่ตรงกับวันที่มีการประชุมสภาได้ ข้อโต้แย้งของนายไก่อฟังไม่ขึ้น

93

ศาลสืบพยานระหว่างสมัยประชุม
ในวันที่ไม่มีการประชุมสภาได้

ข้อสอบ ผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามจีว วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๔

คำถาม ในวันนัดฟังคำพิพากษาคดีอาญาของศาลจังหวัดนครราชสีมาที่นายนิติซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมาถูกพนักงานอัยการฟ้องว่าร่วมกับพวกจัดเลี้ยงนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งเพื่อจูงใจให้ลงคะแนนหรือให้การสนับสนุนให้นายพิชัยได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา นายนิติและนายพิชัยมาตามกำหนดนัด นายนิติแถลงต่อขอให้เลื่อนการอ่านคำพิพากษาไปก่อน เนื่องจากขณะนี้อยู่ในระหว่างสมัยประชุมสภา ศาลสอบถามนายนิติ นายนิติแถลงเพิ่มเติมว่า ในวันที่ไม่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ศาลจังหวัดนครราชสีมาจึงไม่อนุญาตให้เลื่อนการอ่านคำพิพากษาและอ่านคำพิพากษาในวันนั้น ให้วินิจฉัยว่า การพิจารณาคดีของศาลจังหวัดนครราชสีมาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

94

รศ. คำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา” ดังนั้น แม้นายนิติดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและในวันที่ศาลจังหวัดนครราชสีมานัดพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่นายนิติถูกฟ้องนั้นจะอยู่ในระหว่างสมัยประชุม แต่เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าในวันนัดดังกล่าว ไม่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การใช้ดุลพินิจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจังหวัดนครราชสีมาไปในวันนัดดังกล่าวโดยไม่อนุญาตให้เลื่อนการอ่านคำพิพากษาคำขอของนายนิติจึงไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่นายนิติจะมาประชุมสภาตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ดังกล่าว การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจังหวัดนครราชสีมาจึงชอบด้วยกฎหมาย

95

อำนาจอนุญาตให้ส่งตัวไปสอบสวนเป็นของสภา ไม่ใช่ของประธานสภา ตำรวจมีอำนาจจับ ส.ส. ที่กระทำผิดซึ่งหน้า แต่ประธานสภาฯ สั่งปล่อยได้ และศาลสืบพยานในวันที่ไม่มีการประชุมสภาได้ รวมทั้งมีอำนาจอ่านคำพิพากษาได้

ข้อสอบอัยการผู้ช่วย สนามใหญ่ ๒๕๖๐

คำถาม นายตีถูกนายต้อม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลอกหลวงให้ซื้อพระเครื่องปลอม นายตีจึงแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนายต้อมในข้อหาฉ้อโกง แต่เนื่องจากอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนจึงได้ออกหมายเรียกนายต้อมไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหา โดยทำหนังสือขออนุญาตต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาเรื่องที่พนักงานสอบสวนร้องมานายต้อมได้ก่อเหตุอุกอาจบุกไปยิงนายโอมซึ่งเป็นชู้กับนางเอียงศรีภรรยาของนายต้อมที่บาร์เบียร์แห่งหนึ่งจนถึงแก่ความตาย เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเห็นเหตุการณ์จึงจับกุมนายต้อมในขณะที่กระทำความผิดแล้วนำส่งพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนจึงได้รายงานไปยังสภาผู้แทนราษฎรทันที ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งให้พนักงานสอบสวนปล่อยตัวนายต้อมเพื่อให้มาประชุมสภา

96

ให้วินิจฉัยว่า (ก) ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวน
หมายเรียกนายต๋อมไปสอบสวนในคดีความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่
(ข) คำสั่งของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่สั่งให้ปล่อยตัวนายต๋อมเพื่อให้มาประชุม
สภาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
(ค) ถ้าต่อมาพนักงานอัยการฟ้องนายต๋อมในคดีความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ศาลจะ
สามารถพิจารณาและอ่านคำพิพากษาคดีดังกล่าวในระหว่างสมัยประชุมได้หรือไม่

97

ธงคำตอบ (ก) อำนาจในการอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต๋อมไปทำการสอบสวนใน
คดีความผิดฐานฉ้อโกงที่นายต๋อมตกเป็นผู้ต้องหานั้น เป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร
ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงไม่มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวนหมายเรียกนายต๋อมไป
สอบสวนในคดีความผิดฐานฉ้อโกงได้
(ข) เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมนายต๋อมในขณะที่กระทำความผิด พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจ
ควบคุมตัวนายต๋อมไว้ได้ และมีหน้าที่รายงานไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรที่นายต๋อมเป็นสมาชิก
อยู่โดยพลัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคสอง อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการประชุม
สภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจสั่งให้ปล่อยตัวนายต๋อมเพื่อให้มาประชุมสภาได้ ดังนั้น คำสั่ง
ของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่สั่งให้ปล่อยตัวนายต๋อมเพื่อให้มาประชุมสภาจึงชอบด้วยกฎหมาย
(ค) ในคดีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นคดีอาญา ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัย
ประชุมก็ได้ แต่จะต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ ดังนั้น หากวันนัดพิจารณาคดีอาญาของศาลไม่ตรงกับวันประชุมสภาแล้ว
ศาลก็สามารถพิจารณาคดีที่นายต๋อมเป็นจำเลยในคดีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นในระหว่างสมัยประชุมได้
ตามปกติ เพราะไม่เป็นการขัดขวางต่อการประชุมสภา ส่วนการอ่านคำพิพากษาคดีอาญา เป็น
ขั้นตอนหลังจากการพิจารณาคดีเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้น ศาลจึงสามารถอ่านคำพิพากษาคดีอาญา
ดังกล่าวในระหว่างสมัยประชุมได้

98

ก.ก.ต.ได้รับความคุ้มครองกันเฉพาะกรณีห้ามมิให้จับ
คุมขัง หรือหมายเรียกตัวไปสอบสวนเท่านั้น ศาล
เรียกไปเป็นพยานได้

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

คำถาม ประเด็นที่ ๓ ในระหว่างมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แทนตำแหน่งที่ว่างซึ่งเสียชีวิต ศาลชั้นต้นออกหมายเรียกนายขึ้น กรรมการการเลือกตั้งไปเป็น
พยานในคดีแพ่ง ตามคำขอของจำเลยในคดีนั้น นายขึ้นโต้แย้งว่า ศาลออกหมายเรียกตนไม่ได้
เพราะอยู่ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่ง
ที่ว่าง เพราะการไปเป็นพยานจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนในการจัดให้มีการเลือกตั้ง ให้
วินิจฉัยว่า ข้อโต้แย้งของนายขึ้นรับฟังได้หรือไม่

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัว
กรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง ... ตามบทบัญญัติดังกล่าวกรรมการการเลือกตั้งจะได้รับความคุ้มครองในอันที่จะไม่ถูก
หมายเรียกไปทำการสอบสวนเท่านั้น กรณีตามปัญหาเป็นเรื่องที่ศาลหมายเรียกนายขึ้นให้มาศาล
เพื่อเป็นพยาน จึงไม่ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลจึงมีอำนาจหมายเรียกนายขึ้นมาเป็น
พยานได้ ข้อโต้แย้งของนายขึ้นฟังไม่ขึ้น

99

ก.ก.ต.ประจำจังหวัดไม่ได้รับ
ความคุ้มครอง

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามใหญ่ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

คำถาม นายสุข ถูกฟ้องเป็นคดีอาชญาฐานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบในขณะที่ดำรงตำแหน่ง
เจ้าพนักงานที่ดิน ในวันนัดฟังคำสั่งศาลว่าจะรับฟ้องหรือไม่ นายสุขยื่นคำร้องว่า ภายหลัง
เกษียณอายุราชการ ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ตนมี
ภูมิลำเนา และขณะนี้อยู่ระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี
ผลใช้บังคับ นายสุขได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ศาลต้องเลื่อนการอ่านคำสั่งรับหรือไม่รับ
ฟ้องคดีนี้ไปจนกว่าการเลือกตั้งดังกล่าวจะแล้วเสร็จ ให้วินิจฉัยว่า ศาลต้องเลื่อนการอ่านคำสั่ง
รับหรือไม่รับฟ้องคดีนี้ตามคำร้องของนายสุขหรือไม่

ธงคำตอบ ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้
บังคับ รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ มาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง ให้ความคุ้มครองแก่เฉพาะกรรมการการ
เลือกตั้งและในกรณีการจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวไปสอบสวนเท่านั้น บทบัญญัติดังกล่าวมิได้
ให้ความคุ้มครองประการใดแก่กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดด้วย กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาล
จะต้องเลื่อนการอ่านคำสั่งรับหรือไม่รับฟ้องคดีนี้ตามคำร้องของนายสุข

100

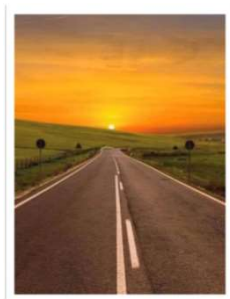
ก.ก.ต. ไม่ได้รับความคุ้มครอง
ในการเลือกตั้งท้องถิ่น

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามเล็ก วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

คำถาม ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย นายเอก ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง แจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่นายตรี คณะกรรมการเลือกตั้งคนหนึ่งฐานหมิ่นประมาท เพราะนายตรีให้สัมภาษณ์สื่อว่า การกระทำของนายเอกที่สร้างเรื่องร้องเรียนผู้สมัครคนอื่นเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจอย่างยิ่ง ร้อยตำรวจโทจัตวารวบรวมพยานหลักฐานแล้วหมายเรียกนายตรีไปสอบสวน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ให้วินิจฉัยว่า การที่ร้อยตำรวจโทจัตวามีหมายเรียกนายตรีไปสอบสวน เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญว่าด้วยความคุ้มครองของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

ธงคำตอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๗ วรรคหนึ่ง ห้ามหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปสอบสวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง เฉพาะในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภา หรือเมื่อประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ไม่รวมถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย การที่ร้อยตำรวจโทจัตวามีหมายเรียกนายตรีไปสอบสวนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญว่าด้วยความคุ้มครองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

101



ก้าวทีละก้าว
หนทางยาวจงก้าวไป
ทีละนิดด้วยจิตใจ
แม้ทางไกลก็ไม่นาน.

102